

SAPPHAPPED PLASMAS

Lühend	P-TBA
Mõiste	<p>Sapphapped moodustavad 67% sapi sekretsioonist – lahustavad rasvhappeid, elimineerivad kolesterooli kogunemise kehas, absorbeerivad rasvlahustuvaid vitamiine.</p> <p>Sapphapped läbivad 5–10 korda päevas enterohepaatilise tsirkulatsiooni. Normaalselt puhastab maks verest 20 g sapphappeid iga päev, seetõttu ringleb perifeerses veres vähem kui 1% kõigist sapphapetest. Veres tsirkuleerivate sapphapete tase sõltub soolestikus absorbeerunud ja maksas elimineeritud sapphapete tasakaalust.</p> <p>TBA on maksa funktsiooni üks varajasem sensitiivne indikaator. TBA ei ole sobiv maksahaiguste diferentsiaaldiagnostikas.</p>
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hepatogestoosi avastamine ▪ sügelus ▪ maksa funktsiooni mõõdukas kahjustus keskkonna mõjude ja kemikaalide poolt
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti
Patsiendi ettevalmistus	Nõutav on paastuproov
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 2–8 °C 7 päeva, –20 °C 3 kuud
Teostamise aeg ja koht	Argipäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Fotomeetria
Referentsvahemikud	< 10 µmol/L
Tõlgendus	<p>TBA↑</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mitteikteerilised maksahaigused ▪ alkoholne maksahaigus ▪ biliaarne atreesia, kolestaas, kolangiit ▪ ravimitest põhjustatud maksahaigused ▪ primaarne hepatoom ▪ neonataalne hepatiidi sündroom <p>Segavad tegurid: söömine</p> <p>TBA↓</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ harvaesinevad kaasasündinud TBA sünteesi häired <p>Segavad tegurid: kolestüramiin</p>
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66707
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE (2006) Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 4th Edition, Elsevier Saunders: 1782-1787 2. Wu AHB (2006) Tietz Clinical Guide to Laboratory Tests, 4th ed. Elsevier Saunders: lk.168–171 3. Total Bile Acids Test and Clinical Diagnosis Publication by Diazyme Laboratories, Poway, California: lk.1–24
Koostaja	Vaike Viia